

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 140.395 van 9 februari 2005

A. 74.128/VI-13.810

In zake: **DE BESLOTEN VENNOOTSCHAP MET BEPERKTE AANSPRAKELIJKHEID BERTRAND,**

rue du Pont nr. 13,
4480 Hermalle-sous-Huy (Engis),

tegen:

DE GEMEENTE NEUPRE,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean-Louis GILISSEN, advocaat,
rue Colard Trouillet nr. 47,
4100 Seraing.

Tussenkomende partij:

HET WAALS GEWEST, vertegenwoordigd door zijn
Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. France MAUSSION en Mr. Nicole CAHEN, advocaten,
Henri Wafelaertsstraat nr. 47-51,
1060 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 25 april 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij de BVBA BERTRAND de nietigverklaring vordert van "het besluit van de gemeenteraad van 4120 Neupré van 27-2-1997, met als kenmerk OP 8/97, waarbij met ingang van 7-3-1997 en voor een periode van 6 maanden, het verkeer voor het vervoer van goederen met voertuigen waarvan de maximum toegestane massa meer dan 7,5 ton bedraagt, verboden wordt op de chaussée de Marche, de route d'Esneux en de route d'Engis, behoudens voor plaatselijke leveringen of machtiging van de burgemeester, en waarbij politiestraffen worden vastgesteld ingeval het genoemde gemeentebesluit niet in acht wordt genomen";

Gelet op arrest nr. 67.740 van 28 augustus 1997, waarbij de vordering tot schorsing wordt afgewezen;

Gelet op arrest nr. 77.193 van 15 november 1998, waarbij de debatten worden heropend;

Gezien het aanvullend verslag van de heer QUINTIN, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 6 september 2004, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 22 december 2004, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 19 januari 2005;

Gehoord het verslag van de heer ANDERSEN, voorzitter van de Raad van State;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Marie MONTLUC, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, van Mr. Anne LEFEBVRE, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt en van Mr. Gaëtan VAN HOOREBEKE, loco Mr. France MAUSSION en Mr. Nicole CAHEN, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer QUINTIN, eerste auditeur-afdelingshoofd;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

I. DE FEITEN

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het beslechten van het geschil:

1. De verzoekende partij, de BVBA CHANTIER BERTRAND, met zetel in Hermalle-sous-Huy (Engis), rue du Pont 13, exploiteert een onderneming die betonblokken fabriceert en levert.

2. Op 3 februari 1997 vaardigt de burgemeester van de stad Hoei twee politieverordeningen uit, waarbij voertuigen met een gewicht in beladen toestand van meer dan 7,5 ton gedurende een periode van maximaal zes maanden verboden wordt om bepaalde verkeersaders van de stad te gebruiken. In die verordeningen wordt verwezen naar de artikelen 134, § 1, en 135 van de Nieuwe Gemeentewet.

3. Op 11 maart 1997 bekrachtigt de gemeenteraad van Hoei de twee verordeningen van 3 februari 1997.

4. Op 27 februari 1997 stelt de gemeenteraad van Neupré de politieverordening waartegen het onderhavige beroep is ingesteld vast; die verordening luidt als volgt:

" DE GEMEENTERAAD:

Gelet op de politieverordening die de burgemeester van Hoei op 3 februari 1997 heeft uitgevaardigd om het verkeer van voertuigen en samenstellen van voertuigen met een maximum toegestane massa van meer dan 7,5 ton op bepaalde verkeersaders van de stad te verbieden;

Overwegende dat is vastgesteld dat het verkeer van voertuigen en samenstellen van voertuigen met een maximum toegestane massa van meer dan 7,5 ton toegenomen is op de chaussée de Marche, de route d'Engis en de route d'Esneux;

Overwegende dat de verkeersveiligheid door dit drukkere verkeer in het gedrang kan komen;

Overwegende dat de omweg rond de stad Hoei voor die voertuigen door Ehein en Neuville-en-Condroz loopt, via de chaussée de Marche (N 677);

Overwegende dat er een kleuterschool aan die weg ligt;

Gelet op de druk bezochte plaatselijke handelszaken en het reële gevaar dat uitgaat van het drukkere verkeer in het centrum van het dorp Neuville-en-Condroz;

Overwegende dat de leveranciers via die wegen van en naar het centrum van het dorp Neuville-en-Condroz moeten kunnen rijden;

Overwegende dat de plaatselijke ordening niet kan worden gewijzigd om die ongemakken te voorkomen;

Overwegende dat voertuigen en samenstellen van voertuigen met een maximum toegestane massa van meer dan 7,5 ton die door het dorp Neuville-en-Condroz rijden een andere route voor doorgaand verkeer kunnen kiezen;

Overwegende dat de doelstelling, namelijk het bijzonder hoge aantal vrachtwagens op de chaussée de Marche, de route d'Esneux en de route d'Engis beperken, zal worden bereikt door het doorgaand verkeer om te leiden;

Gezien de smalle wegen ter plaatse en in het bijzonder de chaussée de Marche en de route d'Esneux;

Gezien de inrichting van het kruispunt van de N 677 en de N 639;

Gezien de brief van de burgemeester aan de Minister van Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer, verzonden per fax en per brief op 27 februari 1997;

Aangezien het noodzakelijk blijkt om maatregelen te nemen om de veiligheid van de weggebruikers te waarborgen, in het bijzonder die van de voetgangers in de omgeving van de school en de handelszaken;

Gelet op de artikelen 199 en 135 van de Nieuwe Gemeentewet;

Gelet op het KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer;

Gelet op het KB van 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer;

BESLUIT:

Artikel 1. - Vanaf 7 maart 1997 en voor een periode van maximaal zes maanden wordt het vrachtverkeer met een maximum toegestane massa van meer dan 7,5 ton verboden op de chaussée de Marche, de route d'Esneux en de route d'Engis, behoudens voor plaatselijke leveringen of machtiging van de burgemeester.

Artikel 2. - De bepalingen waarvan sprake in artikel 1 zullen worden geconcretiseerd door de verkeersborden C23 met vermelding "+ 7,5 ton" en "behoudens plaatselijke leveringen". Die borden zullen worden geplaatst aan het begin en het einde van de chaussée de Marche, de route d'Esneux en de route d'Engis.

Artikel 3. - Overtredingen van dit besluit zullen worden bestraft met politiestraffen voorzover geen andere straffen worden bepaald bij een wet, een reglement of een provincieverordening.

Artikel 4. - Een afschrift van dit besluit zal worden toegezonden aan de provinciegouverneur, de rijkswacht, het Waals Ministerie van Uitrustingen en Vervoer, alsook aan de griffies van de politierechtbank van het kanton en van de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement".

De verordening is op 29 februari 1997 bekendgemaakt via aanplakking.

5. Op 19 maart 1997, dus nadat het bestreden reglement was vastgesteld, schrijft de Waalse gewestminister van Ruimtelijke Ordening, Uitrusting en Vervoer het volgende aan de burgemeester van Neupré:

" Ik heb uw brief van 22 februari jongstleden goed ontvangen en grondig gelezen.

Nadat de Unie der Wegvervoerders en de wijkcomités het probleem reeds onder mijn aandacht gebracht hadden naar aanleiding van de politiebepalingen van de burgemeester van Hoei betreffende het vrachtwagenverkeer, heb ik mevrouw LIZIN gewezen op de beperkingen van haar prerogatieven in verband met het wegverkeer op gewestwegen.

In geval van een tijdelijke, onverwachte of occasionele situatie kan een burgemeester immers maatregelen van verkeerspolitie nemen (bijvoorbeeld rijverbod tijdens feestelijkheden, rellen, overstromingen ...) op gewestwegen die op het grondgebied van zijn gemeente liggen.

Als de kans groot is dat die situatie blijft duren, moet hij mij, overeenkomstig de wet, een aanvullend reglement op de politie over het wegverkeer dat vooraf door zijn gemeenteraad is vastgesteld, ter ondertekening voorleggen.

Voorts heb ik mevrouw LIZIN erop gewezen dat mijn bestuur een ontwerp over een verbinding tussen Ampsin en Soheit-Tinlot bestudeert. Dat ontwerp zal de mogelijkheid bieden om de problemen met het vrachtwagenverkeer tussen het Condroz-plateau en de Maasvallei op te lossen.

Ik hoop dat ik u hiermee heb kunnen geruststellen.

Hoogachtend".

6. Op 9 april 1997 nodigt de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik de burgemeester van Neupré uit om "het door de gemeenteraad volgens de regels vastgestelde aanvullend reglement op de politie over het wegverkeer" aan de betrokken minister te bezorgen.

II. IN RECHTE

A. Ontvankelijkheid van het beroep

Overwegende dat de verwerende partij een exceptie van niet-ontvankelijkheid opwerpt die is ontleend aan de omstandigheid dat de verzoekende vennootschap geen dadelijk belang heeft, op de grond dat de uitwerking van het bestreden reglement in het reglement zelf beperkt werd tot zes maanden, met ingang van 7 maart 1997, en dat, aangezien die periode verstreken is, ze er geen belang meer bij heeft om de nietigverklaring van dat reglement te vorderen; dat de verwerende partij tijdens de procedure een stuk heeft overgelegd dat op 14 juli 1997 door de vertegenwoordigers van de verzoekende vennootschap is ondertekend en dat als volgt luidt:

" De BVBA CHANTIERS BERTRAND en de heer Jean MAINFROID verklaren, met het oog op een akkoord tussen alle betrokken partijen, namelijk de gemeente Neupré en het Waals Gewest, en gelet op het plan om een rondweg rond het dorp Neuville-en-Condroz aan te leggen, een plan waarvan de haalbaarheid thans door het Waals Gewest wordt onderzocht, geen vordering tot schadeloosstelling tegen de gemeente Neupré te zullen instellen voor de verliezen die ze hebben geleden omdat vrachtwagens van meer dan 7,5 ton op verschillende wegen verboden zijn, voorzover het verkeer, ongeacht het gewicht van de voertuigen, onmiddellijk weer op alle betrokken wegen (36 Tournants, route de France, route de Marche, route d'Esneux) wordt toegestaan, zonder dat op het schorsingsarrest van de Raad van State wordt gewacht, zolang het verkeer daar mag blijven rijden en niet wordt belemmerd door andere maatregelen die tot hetzelfde resultaat zouden leiden en voorzover het gemeentebestuur van Neupré hen niet verwijst in de kosten van de kort gedingen voor de gewone rechtbanken";

dat de verwerende partij dat stuk beschouwt als een "dading" en als een verklaring van de verzoekende partij dat ze ervan afziet om een vordering tot schadeloosstelling tegen haar in te stellen, op voorwaarde dat de gemeente zich ertoe verbindt om de bestreden maatregel op de vervaldatum ervan niet te verlengen, een verbintenis die de gemeente is nagekomen; dat dat afzien van een vordering volgens haar tot gevolg heeft gehad dat de verzoekende partij ook alle belang bij het vorderen van de nietigverklaring van het bestreden reglement heeft verloren;

Overwegende dat, los van de vraag of zulk een "dading" wettig is, het voldoende is vast te stellen dat de verwerende partij aan dat begrip een interpretatie geeft die onverenigbaar is met de bewoordingen van het stuk en die aldus de bewijskracht van de akten schendt; dat uit de bewoordingen zelf van dat stuk immers blijkt dat aan de verbintenis van de verzoekende vennootschap uitdrukkelijk als voorwaarde verbonden was dat de verwerende partij het verkeer onmiddellijk

weer doorlaat, terwijl niet wordt betwist dat die voorwaarde niet is vervuld; dat de verbintenis van de verzoekende partij bovendien alleen betrekking had op het instellen van een vordering tot schadeloosstelling en niet op het instellen van een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State; dat de omstandigheid dat het bestreden reglement op de vervaldag ervan niet is verlengd, bovendien niet tot gevolg heeft gehad dat dit beroep doelloos is geworden, aangezien het bestreden reglement, zolang het van kracht was, een negatieve uitwerking heeft gehad op de situatie van de verzoekende vennootschap; dat daaruit volgt dat deze een dadelijk belang bij het beroep blijft hebben;

Overwegende dat dit belang niet alleen dadelijk, maar ook rechtstreeks is, zowel voorzover haar bij het reglement verboden werd om met haar eigen vrachtwagen of met die van haar onderaannemers op de betrokken wegen te rijden, als voorzover haar leveranciers en klanten verboden werd om die wegen te gebruiken;

Overwegende dat uit het voorgaande blijkt dat het beroep ontvankelijk is;

B. Ten gronde

Overwegende dat de verzoekende vennootschap, in het tweede middel van het beroep, de schending aanvoert van artikel 10 van de gecoördineerde wetten van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, doordat de gemeenteraad een reglement over het wegverkeer heeft vastgesteld, terwijl voor de gemeentelijke overheid alleen de verplichting overblijft om uitvoeringsmaatregelen uit te vaardigen en inzonderheid gevarentekens te plaatsen wanneer dat gevaar voortvloeit uit een onverwachte, tijdelijke en occasionele situatie, terwijl in het onderhavige geval niet bewezen is dat er enig abnormaal of onverwacht gevaar bestaat, zoals evenmin bewezen is dat het verkeer zou zijn toegenomen sinds 3 februari 1997, de datum waarop de burgemeester van Hoei een beslissing heeft genomen omtrent één weg in haar gemeente, die overigens niet aan de andere wegen grenst;

Overwegende dat in het vijfde middel van het verzoekschrift de schending wordt aangevoerd van artikel 3, § 2, van dezelfde gecoördineerde wetten, doordat geen gebruik is gemaakt van de procedure waarin de in het middel genoemde bepaling voorziet, terwijl de bestreden handeling een aanvullend reglement van de

gemeenteraad is en geen reglement in de zin van de artikelen 117, 119 en 135 van de Nieuwe Gemeentewet, aangezien het niet gaat om een buitengewone of onverwachte situatie, maar wel om een blijvende of periodieke situatie die de gemeenteraad op die manier geregeld heeft;

Overwegende dat de verwerende partij op het tweede middel in hoofdzaak antwoordt dat artikel 10 van de voormelde gecoördineerde wetten niet geschonden wordt, aangezien de bestreden beslissing slechts tijdelijk is en voor maximaal zes maanden is genomen; dat ze aanvoert dat het bestreden reglement gebaseerd is op de artikelen 119 en 135 van de Nieuwe Gemeentewet, waarbij de gemeenteraad gemachtigd wordt om zijn bevoegdheid van bestuurlijke politie uit te oefenen telkens wanneer de openbare orde in het gedrang komt en de veiligheid, gezondheid en openbare rust moet worden gewaarborgd en dat, in het onderhavige geval, het abnormale of onverwachte te maken heeft met het feit dat er plots veel vrachtwagens reden als gevolg van het verbod dat de burgemeester van de stad Hoei op 3 februari 1997 had uitgevaardigd en dat de gemeenteraad van die stad op 11 maart 1997 had bekrachtigd; dat ze, wat het vijfde middel betreft, bevestigt dat een uitzonderlijke en onverwachte situatie moest worden geregeld die als spoedeisend wordt beschouwd en dit, in het belang van de bevolking en haar veiligheid;

Overwegende, wat de twee middelen samen betreft, dat de gemeenten volgens de terminologie van artikel 12, tweede lid, van de gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer alleen maatregelen tot regeling van "gelegenheidstoestanden" mogen uitvaardigen, op basis van de algemene politiebevoegdheid die hen bij artikel 135 van de Nieuwe Gemeentewet wordt verleend; dat, wanneer een blijvende of periodieke situatie moet worden geregeld, de gemeenteraad alleen kan ingrijpen overeenkomstig de artikelen 2 en 3 van de genoemde gecoördineerde wetten; dat, wanneer het om een gewestweg gaat, artikel 3, § 2, bepaalt dat de gemeenteraad slechts een aanvullend reglement kan uitvaardigen als de bevoegde minister, die in principe daarvoor bevoegd is, dat niet heeft gedaan;

Overwegende dat in casu, hoewel in de aanhef van het bestreden reglement zowel wordt verwezen naar enerzijds de artikelen 119 en 135 van de Nieuwe Gemeentewet als anderzijds het "koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer" en "het koninklijk besluit van 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer", als zeker kan worden beschouwd dat de gemeenteraad gebruik

heeft willen maken van zijn algemene politiebevoegdheid en niet van zijn bevoegdheid tot indeplaatsstelling die artikel 3, § 2, van de gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer hem onder bepaalde voorwaarden verleent; dat immers niet alleen de verwerende partij nagelaten heeft om, tijdens de hele procedure en zelfs na de heropening van de debatten, een aan de bestreden handeling voorafgaande studie in te dienen die zou kunnen aantonen dat - zoals wordt aangevoerd- het verkeer is toegenomen en die de oorzaken van het verschijnsel had kunnen ontleden en die de gemeenteraad aldus de mogelijkheid zou hebben gegeven om zich met kennis van zaken uit te spreken; dat de functie van zo'n studie niet kan worden vervuld door petitie die achteraf - 'in tempore suspecto'- ondertekend zijn, door krantenartikelen die eveneens van na de uitvaardiging van het bestreden reglement dateren of door een beroep te doen op de bekende gemeente; dat voorts, de toename van het verkeer in Neupré, gesteld dat die zou vaststaan, niet kan worden beschouwd als een occasionele situatie, aangezien ze zich kan herhalen telkens wanneer vrachtwagens het grondgebied van de stad Hoei vermijden of moeten vermijden, waar ze, volgens de aanhef van de verordeningen van 3 februari 1997 van de burgemeester van die stad, een voortdurende bron van gevaar vormen, wat overigens wordt bevestigd in een brief d.d. 13 juli 1998 die de Minister van Ruimtelijke Ordening, Uitrusting en Vervoer aan de verwerende partij heeft gericht en die deze partij als bijlage bij haar laatste memorie heeft gevoegd, doordat daarin gewag wordt gemaakt van veiligheidsvoorzieningen, waaronder sommige op korte termijn en andere definitief, aan te brengen op de N 63 tussen het kruispunt van de 7 Fawes en het Fina-station; dat, zoals de tussenkomende partij terecht opmerkt, voor de toepassing van de in de middelen genoemde bepalingen "een van nature blijvende situatie niet occasioneel wordt omdat er een beperkte duur aan verbonden wordt" en het blijvende of occasionele karakter samenhangt met (...) de te regelen situatie en niet met de regel zelf"; dat daaruit volgt dat het bestreden reglement geen rechtsgrond kan ontlelen aan artikel 135, § 2, van de Nieuwe Gemeentewet; dat het bovendien in strijd is met artikel 3 van de gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer, daar niet wordt betwist of kan worden betwist dat de voorwaarden voor de toepassing van de tweede paragraaf van die bepaling niet vervuld zijn; dat het tweede en het vijfde middel bijgevolg gegrond zijn,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt "het besluit van de gemeenteraad van 4120 Neupré van 27-2-1997, met als kenmerk OP 8/97, waarbij met ingang van 7-3-1997 en voor een periode van 6 maanden, het verkeer voor het vervoer van goederen met voertuigen waarvan de maximum toegestane massa meer dan 7,5 ton bedraagt, verboden wordt op de chaussée de Marche, de route d'Esneux en de route d'Engis, behoudens voor plaatselijke leveringen of machtiging van de burgemeester, en waarbij politiestraffen worden vastgesteld ingeval het genoemde gemeentebesluit niet in acht wordt genomen".

Artikel 2.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als de vernietigde akte.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 594,196 euro, komen ten laste van de verwerende partij ten belope van 347,06 euro en ten laste van de tussenkomende partij ten belope van 247,90 euro.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op negen februari tweeduizend vijf door:

de HH.	ANDERSEN,	voorzitter van de Raad van State,
	LEWALLE,	staatsraad,
	NIHOUL,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS

R. ANDERSEN

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.